

నాకు ప్రాఫెసర్షిప్ వచ్చాక కొంచెం అహంభావం పెరిగిందనుకుంటాను. అందరి ప్రాఫెసర్లతోపాటు ఒకే కాలనీలో వుండటం, వారిలో పెరిగిన పరిచయాలు, వారి సజ్జక్టు గురించి కూడా మాట్లాడటం, వివరాలు తెలుసుకోవటం చేస్తున్నారు. నాకు చాలా విషయాలు తెలుసుననే నిర్ణయానికి వచ్చాననుకుంటాను. 'అన్నీ నాకు తెలుసు' అనుకోవటంలోనే అజ్ఞానం పెరుగుతూ పోతుందని నాకు తెలుసు. కాని 'నాకు తెలుసు'నన్నది నేను నమ్మిన నిజం. ఇది అహంభావం కాదేమో, ఆత్మవిశ్వాసం పెరిగిందేమోననుకున్నాను. నేను యూనివర్సిటీలో సోషియాలజీలో రీడర్ నుండి ప్రమోషన్ పొందాను. అందుకేనేమో ప్రజలందరి జీవన విధానాలు, వారి నమ్మకాలు, ఆశలు, అనుబంధాలు... ఇలా ఎన్నో నాకు తెలుసునని నా నమ్మకం.

అయితే గత సంవత్సరంగా 'నాకు తెలియదు' అనే ఒక విషయం నా అహంబ్రి దెబ్బ కొడుతోంది. ఒక మనిషిని నేనర్థం చేసుకోలేక పోతున్నాననిపిస్తుంది. అతడేమీ గొప్పవాడుకాడు, ఉద్యోగిస్తుడు కాదని... అనలు సీతో మాట్లాడగలిగే అర్హత లేనవాడు! నేనూ అతనితో ఎవ్వడూ మాట్లాడలేదు. కాని, మా ఇంటి ఎదురుగానే వుండటంతో రోజూ చూస్తుంటాను. అతడిని చూడగానే ముందు జుగుప్స కలుగుతుంది. నాకేసి నవ్వుతూ చూస్తాడతను. నేను తలత్తివ్వకుంటాను. అతని దారిన అతడు వెళ్ళి పోతాడు. నేను అతడి చిరునవ్వుని స్వీకరించలేదని తెలిసినా, మరునాడు

నన్ను చూసి చిరునవ్వు నవ్వుటం మానడు. ఇప్పుడతడి నా మెదడుకు, నా విజ్ఞానానికి ఒక సవాల్ అయి కూర్చున్నాడు.

అతడెవరంటే - పాలలాతి మీద పేడముద్దలా, మా ప్రాఫెసర్ల కాలనీలో, నా ఇంటి ఎదురుగా వున్న పెంకు టింట్లో వుంటాడతను. కాలనీ కట్టక ముందు నుండి అతడక్కడే వుండేవాడట. అతడు ఎంత డబ్బిస్తామన్నా అతడా ఇల్లు వదలడు. శరీరంపై గజ్జికురుపులా, అతి విలాసవంతంగా వుండే మా కాలనీలో, అసహ్యంగా వుంటుందాతడి ఇల్లు. అతడికి యాభైఏళ్ళ సైనే వుంటాయి. పోనీ 'మనిషన్నా

బాగుంటాడా' అంటే అదీ లేదు. నల్లగా, వడలివ శరీరంతో వుంటాడు. అయినా అతడి ముఖంపై చిరునవ్వు చెరగదు. అతడికిద్దరు కొడుకులు. ఇద్దరూ పొద్దుటి పనులకు వెళ్ళి పోతారు. ఇక కోడళ్ళు అతడిని పురుగును చూసినట్టు చూస్తారు. ముప్పాడికి పడేసినట్టు ఇంత తిండి పడేస్తారు.. అంతే ఇక అతని గురించి ఏమీ పట్టించుకోరు. పట్టించుకున్నారంటే తిట్లవర్షం కురిసిందన్నమాట!

నిజానికతడు ముప్పాడిలానే వుంటాడు. అతడికి రెండు కాళ్ళు తొడల వరకు ఏదో ప్రమాదంలో పోయాయి. ఎడమ చేయి చచ్చువడింది. ఒక చిన్న పీటకు నాలుగు చక్రాలు బిగించి దాని మీద కూర్చుని, కుడిచేతో తోసుకుంటూ ప్రొద్దుటి బయటకు బయల్దేరతాడు. మళ్ళీ మధ్యాహ్నం ఆలాగే ఇంటికి చేరతాడు. దూరంనుండి తెలియని వాళ్ళు చూస్తే ముప్పైత్తుకునే కుమ్మకోగిలా కనిపిస్తాడు. మళ్ళీ సాయంత్రం నాలుగింటికి బయల్దేరి, దగ్గరగా వున్న రైల్వే ట్రాక్ వరకు వెళతాడు. చీకటి పడుతుండగా తిరిగొస్తాడు. భోంచేసి, కోడళ్ళ తిట్లు తిని, నవ్వుకుని హాయిగా నిద్రిస్తాడు. అతడివల్ల ఇంట్లో వాళ్ళకి బరువు తప్ప, లాభంలేదు. బయట నా బోటి వారికి జుగుప్సతప్ప ప్రేమలేదు. కనీసం ఎవరూ ప్రతిగా చిరునవ్వుకూడా నవ్వరు.

నా కర్థంకాని విషయం అదొక్కటి. అతడు ప్రేమరాహిత్యంలో బ్రతుకుతున్నాడు. అతడి వలన ఎవరికీ ఉపయోగం లేదు. నష్టం తప్ప. పైపెచ్చు తిట్లు, శాపనారాలు, వ్యంగపు విసుర్లు, నీచంగా చూడబడటం... ఇలాంటివెన్నో... మరి అనలు అతడు ఎందుకు బ్రతికివున్నట్టు? అందరికీ భారమై ఆలాటి నరకంలో బ్రతకటం కంటే చావు నయం కదా? మరెందుకు ఆత్మ హత్య చేసుకోడు? అదీ - నాకర్థం కాని విషయం. జంతువుల 'బేసిక్ ఇన్స్టింక్ట్'లో ముఖ్యమైంది బ్రతకటం. వాటికి ఆలోచనలు తక్కువగనుక -

జంతువుల బేసిక్ ఇన్స్టింక్ట్లో ముఖ్యమైంది బ్రతకటం. ఇతడు కూడా పశు స్థాయి నుండి మానవుని ఆలోచనల స్థాయికి పెరగకపోవటమే అతడి జీవన రహస్యమా?

- రెంటాల నాగేశ్వరరావు

జీవన గీతం

చనిపోదామని అనుకోవు. అసలు ఎలా చనిపోవాలో వాటికి తెలియదు. ఇతడు కూడా పశుస్థాయి నుండి మానవుని ఆలోచనల స్థాయికి పెరగక పోవటమే అతడి జీవన రహస్యమా? కాదు. జంతువులకు వ్యటం తెలియదు. ఇతడికి మనస్ఫూర్తిగా నష్టం తెలుసు. ఎన్ని తిట్లు తిన్నా, ఎన్ని బాధలొచ్చినా నవ్వుతూనే వుంటాడు. ఆ నవ్వు చూస్తే నాకు వళ్ళు మంట. చదువు, హోదా పెరిగిన కొద్దీ - నవ్వు కూడా ధనంలాగానే పొడుపుగా వాడతారు నవనాగరికులు.

ఒకరోజు నన్నటి జిల్లా పడుతుంటే స్కూటర్ని ప్రక్కకు తీసి ఒక బస్ స్టేషన్లో ఆపాను. అతనూ అక్కడేవున్నాడు చిరునవ్వుతో, ఆ చక్రాల బండిపై 'వాన ఎంత అందంగా వుంది సార్!' అన్నాడతను. ముఖం చిట్టించాను నేను.

నకు తడిసిన మట్టి వాసన ఎంత బావుంటుందో! నవ్వుతూనే అన్నాడతను. నాకతడితో మాట్లాడాలనిపించలేదు, వానలో తడుస్తూనే ఇంటి కెళ్ళిపోయాను.

రోజూ ప్రొద్దుటే లేస్తాడతడు. స్నానం చేసి ఉదయించే సూర్యుని, పక్షుల కిలకిలారావాల్ని కదిలే మేఘాల్ని, పిల్లగాలికి ఊగే రెమ్మలను చూస్తూ పరవశిస్తూ తనలో తానే నవ్వుకుంటుంటాడు. ఆ చిరునవ్వుని చూస్తేనే నాకు చిరాకు.

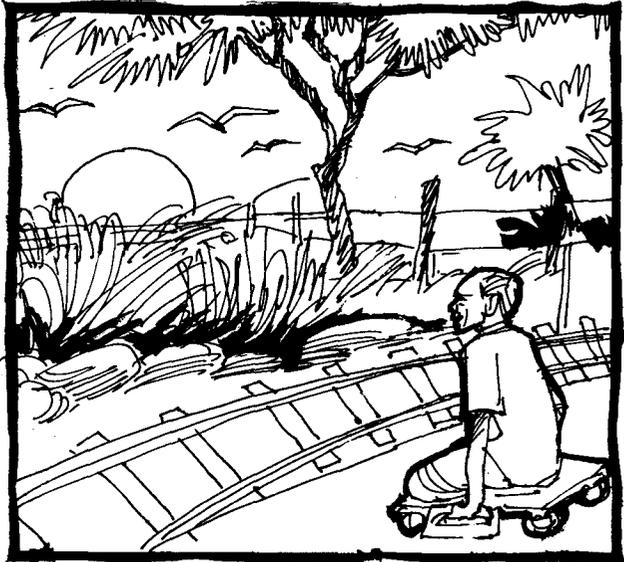
ఇతడి వలన ఇంట్లోవారికి గాని, సంఘానికి కాని ఉపయోగం లేదు. అమరాగం, ప్రేమ, అత్యీయలు అలాటి వేవీ అతడికి తెలియవు. మరి బ్రతకటమెందుకట? బ్రతికి సాధించేదేమిటట? అవీ నాకు సమాధానం తెలియని ప్రశ్నలే.

ఒకరోజు యూనివర్సిటీ నుండి వచ్చేసరికి కొంచెం చీకటి పడింది. అందుకని స్కూటర్ మీద స్వీడుగా వస్తున్నాను. అందులో ఆ రోజే ఎవ్వెట్ క్లబ్ వచ్చాయి. మా అమ్మాయికి సీట్ రాలేదు. అందుచేత కోపంగానూ, చిరాకుగానూ వుంది.

కాలనీలోకి అడుగుపెట్టగానే అతడు స్కూటర్ కి అడ్డంగా వచ్చాడు. విసుక్కుంటూ సడన్ బ్రేక్ వేసి ఆపాను.

"సారీ..."
 "ఏమిటి?" విసుగ్గా కోపంగా అన్నాను. అదే అతడిలో మొదటిసారి మాట్లాడటం.
 "అమ్మాయిగారికి ఎమ్ సెట్లో సీట్ రాలేదని రైలు కింద పడబోయారు సార్... నేనే తప్పించాను. మీరింటి కెళ్లి కోప్పడకండిసార్... ఈ కాలం పిల్లలకి అంతా ఉద్దేశమేసార్... జీవితం ఎటువైపు తెలియదు..." వార్ష వివగానే వా వళ్ళు పులులున్నది. "థాంక్యూ" అనే నాగరికపు వదాన్ని వాడి స్కూటర్ ముందుకు దూకించాను. త్వరగా ఇంటికెళ్ళాను.

సోఫాలో కూర్చుని తమ్ముడితో నవ్వుతూ కబుర్లు

నవ్వుంది సార్!
 మనిషి మన
 స్ఫూర్తిగా నవ్వుతే
 ప్రకృతి పులకరి
 స్తుంది. అది మన
 హక్కు. మన
 జీవన గతం...
 ప్రకృతి మనిషికి
 చ్చిన వరం..."

చెబుతోంది నా. కూతురు.
 "ఆ ఎదురింటి ముసలోడు చెప్పింది నిజమేనా?"
 కోపాన్ని బాగా తగ్గించుకుని అనునయంగా అడిగాను. నవ్వేసి 'అవును'వుట్టు తలూపింది. "ఏంటో ఉద్దేశకంలో విరక్తి కలిగింది... ఇక ఎవ్వడూ అలా చేయను... చేయబోను కూడా... ఆ తాత జీవిత సత్యం చెప్పాడు నాన్నా! అతడెంతో చదువుకున్న వాడు కూడాను" నవ్వుతూనే చెప్పింది. ఎమ్ సెట్లో సీట్ రాలేదే అనే బాధ దానిలో కనిపించలేదు. అది ఏడుస్తూ వుంటుంది. భోజనం చేయడు. బుజ్జించి తినిపించాలి అని ఆలోచిస్తూ వచ్చాను నేను. కాని నా బిడ్డలో ఎంత మార్పు!
 నేనూ నవ్వాను రిలీఫ్ గా ఆమెను కోప్పడదలచలేదు.
 "ఏమిటా జీవిత సత్యం?" నవ్వుతూనే అడిగాను. మాట్లాడలేదు. లేక మాట్లాడటం చేతకాలేదో... 'కాఫీ తెస్తాన'ని లోనికెళ్ళింది.
 ఏదైనా ఆ ముసలోడి మీద నాకు సదభిప్రాయం కలిగింది.
 మరునాడుదయం అతడు బయటకి వెళుతూ నాకేసి చూసి నవ్వాడు. అదే చిరునవ్వు. ఎవ్వడూ చెడరని చిరునవ్వు. వికసించిన గులాబీల్లాంటి నవ్వు.
 నేనూ మొదటిసారిగా ప్రత్యుత్తరంగా నవ్వాను. అతడు వెళ్ళిపోయాడు - నవ్వుతూనే. కానీ, నాలో మొదటిసారి మళ్ళీ వచ్చింది. అతడెందుకు బ్రతుకుతున్నాడు? ఆత్మహత్య చేసుకోకుండా? నాకు సమాధానం తెలియలేదు.
 సాయంత్రం అతడు వెళ్ళిన కాసేపటికి నేనూ అతడు వెళ్ళిన వేపు వెళ్ళాను. నా బిడ్డను రక్షించినందుకు కనీసం కృతజ్ఞతలయినా చెప్పటం నాబోటి నాగరికుల లక్షణం కదా!

చిన్న రైల్వే స్టేషికి ప్రక్కావున్న సిమెంట్ చప్టావై కూర్చుని ప్రకృతిని చూస్తున్నాడతడు. అస్తమిస్తున్న సూర్యుడు, పైరగాలికి తలూపే పచ్చటి పంట పొలాలు, చల్లగా వీచే గాలి... ప్రకృతిలో తానూ కలిసిపోయి వున్నాడతను. అతడి అధరాలపై చిరునవ్వు కళ్ళలో కొత్త కళ.

"రండిసార్ కూర్చోండి... షికారు కొచ్చారా?" నా అలికిడి విని, తన తన్మయత్వం నుండి బయటకు వచ్చి అన్నాడతడు. నవ్వుతూ ప్రక్కన కూర్చుని ఏదో చెప్పబోయాను.

"మీరేమీ చెప్పకండి సార్... మీరు చెప్పబోయేది నాకు తెలుసు. నాకలాటివి ఇష్టముండవు..." నవ్వాడతను.

నా అనుమానం తీర్చుకుందామనుకున్నాను గాని ఎలా అడగాలో అర్థం కాలేదు.

"ఎంత బావుందిసార్ ఈ ప్రదేశం... నాకు కాళ్ళు లేపుగాని పుంటే పరవశంతో వృత్తం చేసివుండేవాడిని..." నవ్వుతూ అన్నాడు. నేను మాట్లాడలేదు.

"నవ్వుందిసార్! జంతువులకి మనుషులకు లేదా ఏమిటో మీకు తెలుసుసార్. భాషని వదిలేస్తే... మిగిలింది నష్టటమే సార్! మనిషి మనస్ఫూర్తిగా నవ్వుతే ప్రకృతి పులకరిస్తుంది. అది మనహక్కు. మన జీవన గతం... ప్రకృతి మనిషికిచ్చినవరం..." నేను లేచాను. చిరునవ్వుతో అతడి భుజాన్ని తట్టి ముందుకు కదిలాను.

'నిజమే! ప్రకృతి ఎంత శోభాయమానంగా వుంది!' అనిపించింది. ఆలోచిస్తూ నడుస్తున్నాను. 'నిజమే... జీవించటమెందుకో అతడికి తెలుసు.' అతడికి తెలుసునని నాకర్థమయింది. నా చదువు, నా హోదా, నా డబ్బు, నా సంస్కారం, ఇవేమీ దానిని చెప్పలేదు. అదేదో నేను తెలుసుకున్నాననిపిస్తుంది. అంతలోనే తెలియదు. మరి మీకు తెలుసా?

*